

NMDFs sikkerhetsrutiner for miniatyrtog og trikk

Sist oppdatert: 2023.05.10.

Innhold

1 Generelt.....	1
2 Lokomotiver.....	2
3 Passasjervogner.....	2
4 Signaler.....	2
5 Publikumskjøring.....	3
6 Klubbkjøring.....	5
7 Stomperudbanen.....	5
8 Flyttbar bane.....	5
9 Ekebergtrikken.....	6

1 Generelt

1.1 Bakgrunn

Norsk Modell og Damp Forening (NMDF, klubben) har org. nr. 986 574 972 og driver med maskinteknikk på hobbybasis. Foreningens medlemmer har bygget noen miniatyrlokomotiver og passasjervogner i 5" og 7¼" sporvidder samt baner til å kjøre på.

1.2 Formål

Dette er rutiner for å unngå skader under kjøring av miniatyrtog/trikk i regi av NMDF. Andre klubbaktiviteter er ikke dekket her.

1.3 Vedlikehold av rutinene

NMDFs styre har ansvaret for å vedlikeholde rutinene. Styret oppdaterer rutinene ved behov; datering benyttes for å skille mellom versjoner av rutinene. Gjeldene versjon skal gjøres tilgjengelig på klubbens nettsider.

1.4 Loggbok

Klubben fører en loggbok over kjøring og vedlikehold, som beskrevet i etterfølgende avsnitt. Styret oppbevarer loggen og vurderer eventuelle tiltak etter hendelser.

---

2 Lokomotiver

2.1 Vedlikehold av lokomotiver

Eier er ansvarlig for vedlikehold av sitt eget lokomotiv. Et medlem skal oppnevnes som ansvarlig for vedlikehold av hvert lokomotiv som klubben eier.

Lokomotiver skal holdes i forsvarlig stand slik at de ikke utgjør noen fare for publikum.

2.2 Kjelekontroll

Levetidsertifiserte kjeler i stål fritas for regelmessig kontroll. Andre dampkjeler i kobber eller stål er underlagt kontroll av klubbens kjelekomite.

2.3 Besøkende lokomotiver

Besøkende lokomotiver skal godtgjøre at de holder en akseptabel standard før de benyttes til publikumskjøring i NMDFs regi; vi vil vanligvis akseptere at de er godkjente for publikumskjøring der de kommer fra. Dette loggføres.

3 Passasjervogner

3.1 Merking av passasjervogner

Hver passasjervogn skal ha et identifikasjonsnummer og merkes med et ID-skilt.

3.2 Vedlikehold av passasjervogner

Klubben foretar en årlig gjennomgang av passasjervognene og utfører nødvendig vedlikehold før sesongåpning. Dette loggføres.

3.3 Bremses i passasjervogner

Klubben er i gang med å installere effektive trykkluftsbremser. I mangel av effektive bremses bør togets totalvekt og farten begrenses; dvs. maksimum 2 passasjervogner med 5" sporvidde og maksimum 1 passasjervogn med 7¼" sporvidde.

3.4 Koplinger mellom vogner

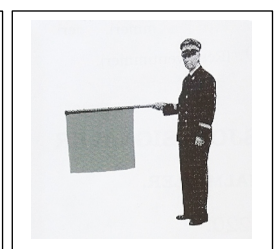
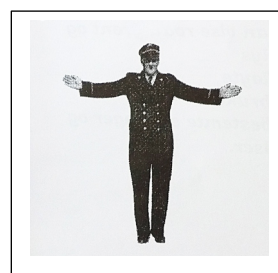
Koplinger skal være enkle i bruk og sikre slik at de ikke løser ut under kjøring.

4 Signaler

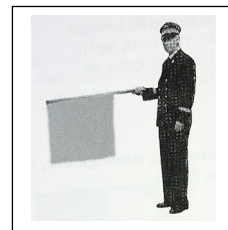
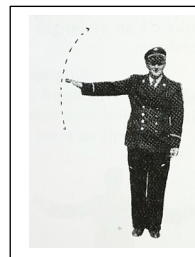
Lokomotivfører skal straks adlyde signaler fra stasjonsmesteren og fra øvrig banepersonell, med mindre dette medfører fare.

4.1 Håndsignaler / flaggsignaler

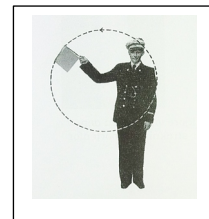
- Stopp: begge armer holdes vannrett på tvers av linjen; med flagg - rødt signalflegg vist på tvers av linjen.

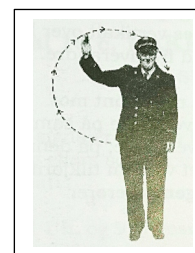
-
- Varsom: en arm utstrakt på tvers av linjen beveges opp og ned; med flagg - grønt signalflagg vist på tvers av linjen.

Avgang: en arm føres i sirkel på tvers av linjen, med sirkelens øvre del vekk fra hodet; med flagg - bevegelsen utføres med grønt signalflagg.

- Bakk: en arm føres i sirkel på tvers av linjen, med sirkelens øvre del mot hodet; med flagg - bevegelsen utføres med grønt signalflagg.

4.2 Signalanlegg (under planlegging - bare inkjøringssignaler er tiltenkt)

- Rødt lys betyr stopp foran signalet.
- Grønt lys betyr kjøring framover er tillatt med vanlig påpasselighet.

4.3 Lokomotivets signalfløyte

Lokomotivfører svarer på signaler som følger:

- Avgang : ett kort støt med lokomotivfløyten.
- Bakk: to korte støt med lokomotivfløyten.

I tillegg benyttes ett langt støt ved innkjøring til stasjon, foran planoverganger og ellers for å varsle publikum i nærheten av skinnegangen om at et tog nærmer seg.

5 Publikumskjøring

Dette avsnittet gjelder kjøring hvor publikum inviteres til å være passasjerer på miniatyrtogene.

5.1 Stasjonsmester

En person oppnevnes som "stasjonsmester" med ansvar for å lede kjøredagen.

5.2 Lokførere

Lokførere skal være godt kjente med lokomotivene de styrer. De skal kjøre minst en kjørerunde med vogner uten passasjerer før kjøring med passasjerer og bremsene skal testes.

5.3 Inspeksjon av banen

Banen skal inspiseres før kjøring; hindringer fjernes, penser kontrolleres.

5.4 Av- og påstigning

Stasjonsmesteren, eller hans stedfortreder, dirigerer av- og påstigning av publikum på en sikker måte.

5.5 Oppstart

Lokomotivfører starter kjøring etter signal fra stasjonsmester.

5.6 Hastighet under publikumskjøring

Hastigheten skal avpasses i forhold til sikkerheten for passasjerer og publikum rundt banen; den skal ikke overstige 5 km/t; farten avpasses ved sporveksel, fotgjengerovergang, osv.

5.7 Sporveksel (pens)

Hver sporveksel skal ha et identifikasjonsnummer og merkes med et ID-skilt.

5.8 Hendelser

Lokfører rapporterer eventuelle hendelser av betydning for sikkerheten til stasjonsmesteren; avsporinger skal loggføres.

5.9 Føring av loggbok

Ved hver kjøring med publikum skal stasjonsmesteren føre i loggboken: dato, sted, navn på personalet, navn på lokomotiver, alle hendelser som kan ha betydning for sikkerheten.

5.10 Sikkerhetsmøter

Stasjonsmesteren skal innkalle lokomotivførere, pensvakter og øvrig banepersonell til et kort møte, rett før publikumskjøring begynner, for å minne om sikkerhetsrutiner.

Et tilsvarende møte holdes like etter avsluttet publikumskjøring for å oppsummere dagens erfaringer, særlig i forhold til personsikkerhet.

5.11 Forsikring

Klubben skal være forsikret mot personskader.

5.12 Edrulighet

Alkohol og andre rusmidler må ikke benyttes av lokførere, stasjonsmester og annen banepersonell under publikumskjøring, heller ikke i tidsrommet på 8 timer før publikumskjøring begynner.

6 Klubbkjøring

Dette avsnittet gjelder kjøring hvor publikum er utelukket; bare klubbens medlemmer eller besøkende klubber deltar, eventuelt med familie.

Avsnitt 4.1 Stasjonsmester, 4.3 Inspeksjon av banen og 4.8 Hendelser gjelder også her.

6.1 Ansvar

Kjøring foretas under medlemmenes eget ansvar. Bare klubbmedlemmer, deres familier, eller medlemmer av besøkende klubber kan være med; tilfeldig publikum skal ikke inviteres til å være passasjerer

6.2 Hastighet under klubbkjøring

Hastigheten avpasses etter forholdene. Høyere hastighet kan tillates for uttesting av lokomotiver og vogner under oppsyn av stasjonsmesteren

7 Stomperudbanen

7.1 Stasjonsområdet

Stasjonsområdet skal avgrenses med passende sperring for å muliggjøre kontrollert av- og påstigning for publikum.

7.2 Publikum rundt banen.

Banen er ikke avsperrret og publikum har tilgang slik at lokfører må se opp for barn eller voksne i banen.

7.3 Forsikring på Stomperudbanen

Museene i Akershus har ansvarsforsikring som dekker kjøring i forbindelse med Tertittens arrangementer; dvs. publikumskjøring på Stomperudbanen skal ikke foretas utenom Tertittens arrangementer.

8 Flyttbar bane

8.1 Sammenkoping

Skinnepaneler skal koples trygt sammen med maskinskruer og muttere under kjøring med publikum.

8.2 Forsikring under kjøring på flyttbar bane

Ansvarsforsikring må avklares i enkelttilfeller. Norsk Teknisk Museum har forsikring som

---

dekker kjøring på deres Vennedager.

9 Ekebergtrikken

9.1 Beskrivelse av Ekebergtrikken

Dette er en modell av Ekebergtrikken med batteridrevet elektrisk motor og eget sett med flyttbare skinner i 7¼" sporvidde. Disse skinnene skal bare brukes av Ekebergtrikken; de er ikke egnet til klubbens andre lokomotiver og passasjervogner.

9.2 Montering av Ekebergbanen

Skinnepanelene skrues sammen med maskinskruer og muttere. Banen avsperras med plastlenke.

9.3 Kjøring av Ekebergtrikken

Inntil 4 barn sitter oppå modellen og det fremste barnet styrer framdriften på en rundbane. Hastigheten er begrenset til maksimum 5 km/t. Reglene for publikumskjøring tillempes for Ekebergtrikken; dvs. avsnittene 5.2 Lokførere og 5.7 Sporveksel gjelder ikke, mens resten av kapittel 5 gjelder også her.

9.4 Av- og påstigning på Ekebergtrikken

Stasjonsmesteren eller en voksen klubbmedlem dirigerer av- og påstigning i stasjonsområdet, et passende sted langs banen. Han påser at barna setter føttene på fotbrettet; viser føreren kontrollspaken og gir beskjed til å starte. Vanligvis kjøres en runde av gangen; føreren går av; neste barn rykker fram til førerplassen; et nytt barn går på bakerst.

9.5 Ekebergtrikkens loggbok

Ekebergtrikken har sin egen loggbok, som følger med trikken. Trikkens eier påser at loggen blir ført. Styret skal gjennomgå loggboken en gang i året.